

[Geert-Jørgensen.]

gifter, for det er jeg slet ikke inde i, og det er muligt, det ikke er for meget, og det er ogsaa muligt, at vi ikke kan gøre det bedre. Der er imidlertid en anden Undervisningsmaade, som jeg her vil slaa til Lyd for, og det er, om jeg saa maa sige, den private Døvstummeskole, hvor Børnene bliver i deres Hjem og derfra besøger Døvstummeskolen, for saa vidt da ikke Afstandene er uforholdsmæssigt store, men Afstandene spiller nu i vore Dage med de moderne Samfærdelsesmidler en mindre Rolle. Jeg kender lidt til en saadan privat Døvstummeskole, den findes ovre i Vejle. Det er en Dame, som er gift med en Overlærer, Overlærer Bording, ovre i Vejle, som har denne Døvstummeskole. Hun samler døvstumme Børn fra Omegnen; de tager ind til hende, og hun holder Skole for dem. Der bliver de undervist i Artikulation, og hun hjælper Forældrene til ogsaa at kunne undervise i Artikulation i Hjemmene, og saa tager Børnene fra Hjemmene ind til Byen til hende og bliver undervist i Tale, skønt de er døve eller, som vi kalder det, døvstumme. Hun oplærer dem til at tale med stor Omhu og ogsaa med stor Dygtighed; hun gaar op i denne Gerning med Liv og Sjæl, og Forældrene er saa glade for, at de kan beholde deres Børn hjemme til daglig, saa de kan vokse op i hele Hjemmets Aand, blive indlevet i et ganske naturligt dagligt Hjemliv og blive vant til at se Far og Mor i Arbejde, medens de ellers skal løs-rives fra Hjemmet for at opdrages paa en Anstalt. Nu hævder man, at det at undervise døvstumme Børn i Artikulation, det vil altsaa sige Tale, ikke er vanskeligere, end at ethvert velbegavet Menneske let kan lære det, og derfor kunde man tænke sig oprettet ved de kommunale Skoler, som ligger paa centrale Steder, Afdelinger for døvstumme Børn, hvor disse fra en videre Omegn kunde samles til Undervisning, og hvor de kunde være fælles med de almindelige Skolebørn om visse bestemte Fag, som f. Eks. Skrivning, Tegning, Gymnastik, Sløjd, Haandarbejde, Skolekøkken, Skolehaver og lignende Ting, men skulde undervises særlig i de Fag, hvor de ikke kunde undervises sammen med andre Børn, navnlig i alle Fortællefag. Det var en Tanke, som burde overvejes, og som maaske ogsaa burde overvejes af Lovgivningsmagten, saadan at der kunde blive lettere Adgang til at danne private Skoler for døvstumme Børn i Forbindelse ogsaa med de offentlige Folkeskoler. De døvstumme er nu en Gang

vort Folks Invalider, og dem maa vi tænke paa med stor Aarvaagenhed.

Jeg skal endnu nævne dette, at vi gerne vilde hævde Grundlovens § 81 paa alle mulige Omraader, og derfor vilde vi ogsaa gerne hævde den frie Teaternæring. Det har vi imidlertid haft Lejlighed til at udtale os om før, og jeg skal ikke komme ind paa det i Aften, men der var et andet Spørgsmaal, som jeg meget gerne vil omtale, og det er hele den danske Folkekirkes Stilling i vort Folk i vore Dage, et Forhold, som jeg mener, Lovgivningsmagten skal begynde at overveje, og som jeg ogsaa mener, det danske Folk skal begynde at overveje, og det ganske alvorligt. Den danske Folkekirke er for Øjeblikket en grundlovsmæssig Institution. Det hedder i Grundlovens § 3:

„Den evangelisk-lutherske Kirke er den danske Folkekirke og understøttes som saadan af Staten“, og det hedder endvidere:

„Kirkens Forfatning ordnes ved Lov.“ Men naar vi saa nærmere skal til at undersøge, hvad dette skal betyde, vil vi snart opdage, at det hele er saa forfærdende uklart, at der i Grunden ikke er nogen klart udtalt, fornuftig Mening i Grundlovens § 3. For omtrent 30 Aar siden var der to Kirkens Mænd, daværende Biskop Rørdam og dalevende Pastor Monrad her i København, som i den Anledning havde en offentlig Forhandling med hinanden, det var to meget kloge Mænd, og de blev nu straks uenige om Grundlovens § 3, navnlig om det lille Ord „er“:

„Den evangelisk-lutherske Kirke er den danske Folkekirke.“

Biskop Rørdam hævdede, at dette „er“ kun var Udtryk for den faktiske Tilstand, hvori den danske Kirke befandt sig for Øjeblikket, den var Folkekirke eller Statskirke før Grundloven, den fik Navneforandring ved Grundloven, men den blev ved med at være Folkekirke, og det var altsaa ikke andet end et Udtryk for den faktiske Tilstand. Hvis denne Tankegang var rigtig — at den er noget i Lighed med en privat Forening, der nyder Statsunderstøttelse —, kunde Forholdene ændres, om jeg saa maa sige, naar det skulde være. Dens Forhold, stod der, skulde ordnes ved Lov, men hvem der skulde give disse Love, om det var Folkekirken selv, der skulde skrive sine Love, eller om det var Lovgivningsmagten, det stod der i Grunden slet ikke noget om i selve Grundloven. Efter denne Fortolkning kunde Folkekirken altsaa frigøres fra Staten uden Grundlovsforan-